

XXIV-oji Lietuvos mokinių
geografijos olimpiada

TEORINĖS UŽDUOTYS

XXIV-oji Respublikinė Geografijos Olimpiada

Tema: MŪSŲ – 7 000 000 000

Dalyvio Nr. _____

Telšiai
2012 m. gegužės 3–5 d.

1 užduotis Garsiausi pasaulio ugnikalniai ir vulkanizmas 13 taškų

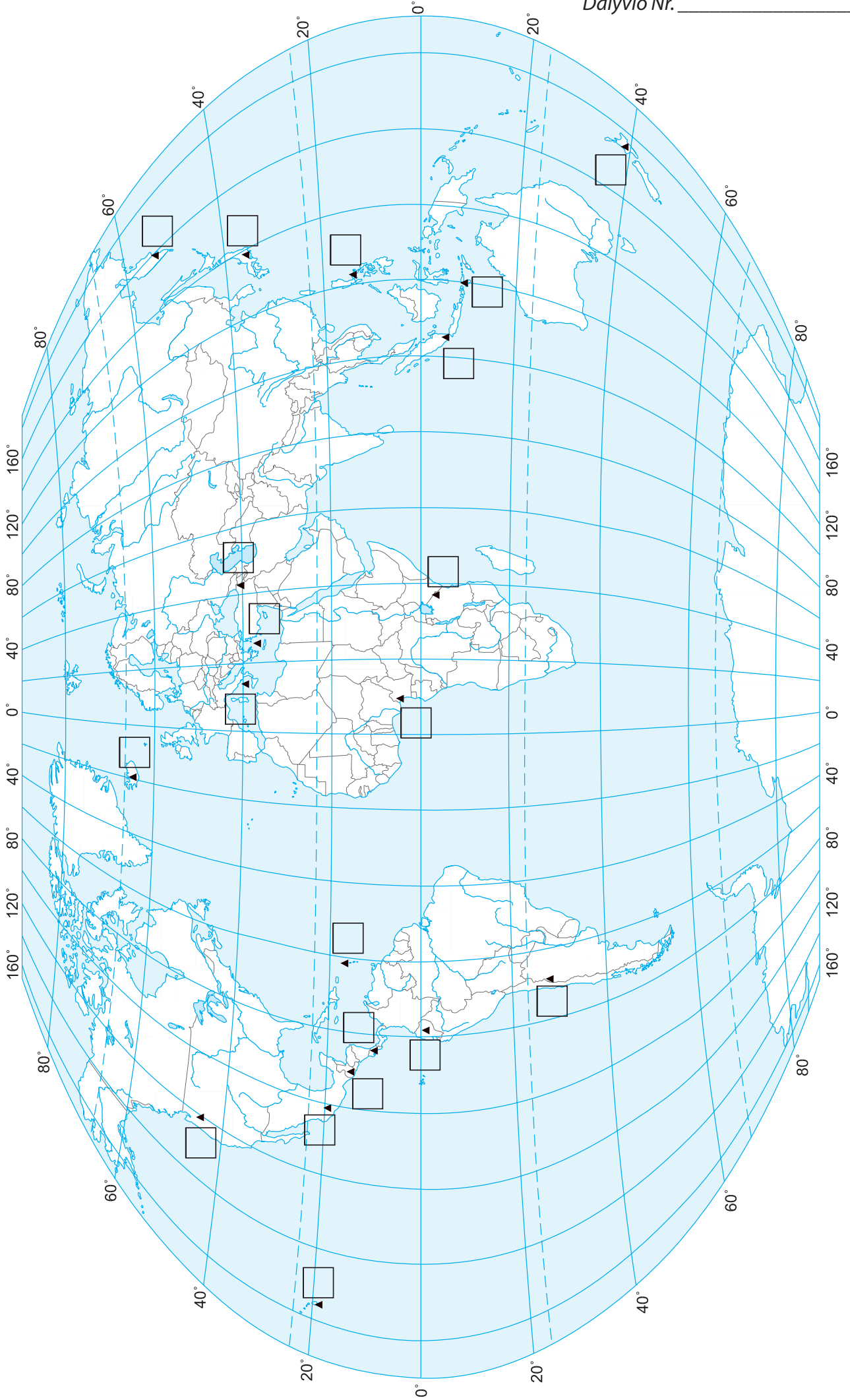
Kontūriniame žemėlapyje (2 psl.) kvadrateliais pažymėta 20 garsių pasaulio ugnikalnių. Lentelėje po užduotimis pateikti tik aštuonių iš jų aprašymai, o 3 psl. yra šių aštuonių ugnikalnių fotografijos. Užduoties atlikimui palengvinti išvardyti visų 20 ugnikalnių pavadinimai, tačiau nepamiršk, kad tau iš jų reikia pasirinkti tik aštuonis. Naudokis visais šaltiniais ir atlik užduotis.

Surinkti
taškai

Pelė kalnas / Pakaja / Kotopachis / Fudzijama / Pinatubas / Šv. Elenos kalnas / Mauna Kea / Tyra / Ochos del Salado / Krakatau / Araratas / Kilimandžaras / Popokatepetlis / Arenalis / Kamerūno ugnikalnis / Hekla / Ruapehu / Tambora / Strombolis / Kliučių Sopka /

- 4 tšk. 1. Atidžiai perskaityk kiekvieno iš 8 ugnikalnių aprašymus ir į tuščią lentelės skiltį įrašyk jų pavadinimus.
- 4 tšk. 2. Kiekvieno iš 8 ugnikalnių žymintį skaičių įrašyk reikiamoje žemėlapijo vietoje.
- 4 tšk. 3. Įsižiūrėk į kiekvieno iš 8 ugnikalnių fotografijas (3 psl.) ir greta jų įrašyk juos žyminčius skaičius.
- 1 tšk. 4. Kuris iš šių ugnikalnių yra skydinis? _____

Nr.	Ugnikalnio aprašymas	Pavadinimas
1.	Aktyvus ugnikalnis Martinikoje. Pagarsėjo, kai 1902 m. balandžio pabaigoje–gegužės pradžioje išsiveržė ir palaidojo ligtolinį svarbiausią Martinikos miestą ir garsų turistinį kurortą – Sen Pjerą. Žuvo apie 30 000 žmonių.	
2.	Tai vienas aukščiausių aktyvių ugnikalnių pasaulyje – jo aukštis 5897 m., šlaituose virš 5000 m aukščio prasideda ledynai. Pirmasis europietis bandęs užkopti į šį ugnikalnį buvo Aleksandras fon Humboltas (1802 m.).	
3.	Ugnikalnis sudarantis to paties pavadinimo salą. Joje nuolatos gyvena 400–750 žmonių. Aukštis virš jūros lygio ~924 m. garsėja nuolatinio aktyvumu: jau mažiausiai 2000 metų krateriai intervalais nuo kelių minučių iki kelių valandų su nedideliais sprogamais nuolatos į keliasdešimties – kelių šimtų metrų aukštį išmeta piroklastines medžiagas.	
4.	Aktyvus ugnikalnis, stūksantis dideliame pusiasalyje. Jo aukštis 4850 m. Viršūnė padengta sniegynais ir ledynais. Kartu su kitais greta ar netoli esančiais ugnikalniais šis ugnikalnis įtrauktas į UNESCO pasaulio paveldo sąrašą.	
5.	Aukščiausias šalies kalnas, maždaug 100 km atstumu nuo sostinės. Šis ugnikalnis yra šalies simbolis. Senieji gyventojai šį kalną laikė šventu. 3776 m aukščio ugnikalnis dar neužgesęs.	
6.	Aktyvus ugnikalnis vienoje iš salų. Aukštis 1486 m. Pagarsėjo savo paskutiniu niokojančiu išsiveržimu, kuris įvyko 1991 m. birželio 12 d. Tai antras galingumu XX a. ugnikalnių išsiveržimas. Netrukus visos apylinkės buvo užklotos stora pelenų danga. Dėl tikslios išsiveržimo prognozės dešimtys tūkstančių žmonių iš ugnikalnio apylinkių buvo evakuoti. Nepaisant to, išsiveržimo metu ir nuo susijusių pasekmių žuvo mažiausiai 875 žmonės.	
7.	Aktyvus ugnikalnis – iškilęs Kaskadiniuose kalnuose. Aukštis 2550 m. Krateris 1,5 km pločio, pasagos formos. Ugnikalnis labai galingai išsiveržė 1980 m. gegužės 18 d. Išsiveržimas sukėlė milžinišką sprogamą ir nuošliaužą, kalno aukštis sumažėjo nuo 2950 iki 2550 m. (žuvo 57 žmonės)	
8.	Snaudžiantis ugnikalnis vienoje iš salų. Tai aukščiausias kalnas Žemėje, skaičiuojant nuo pagrindo iki viršūnės (~10 203 m). Aukštis virš jūros lygio – 4205 m (kai kurių šaltinių duomenimis, 4214 m). Vietos gyventojų kalba pavadinimas reiškia „baltas kalnas“, nes jo viršūnę dažnai dengia sniegas. Dėl slenkančios plokštės ugnikalnis pamažu tolsta nuo karštojo taško.	

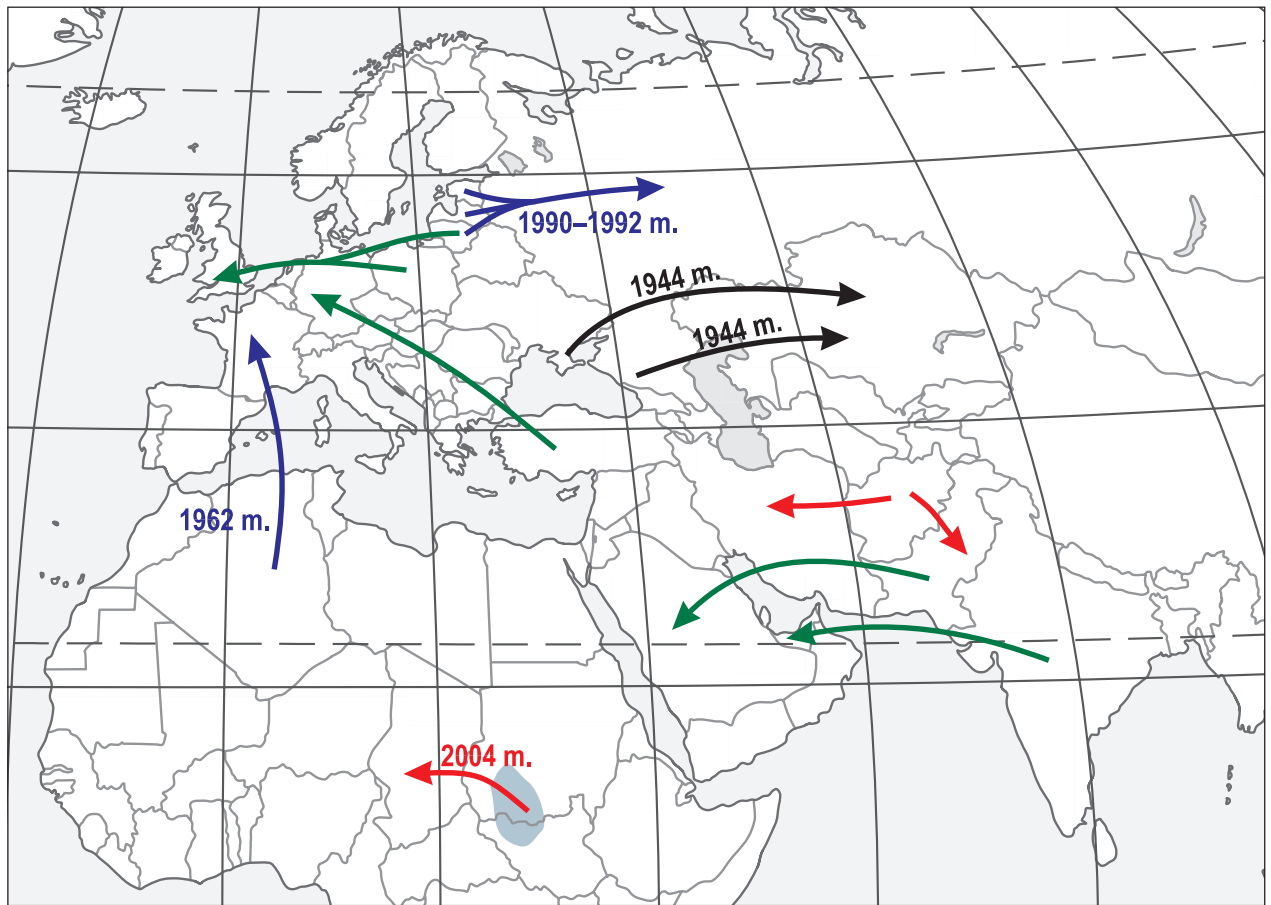

2 užduotis

Migracijos

19 taškų

Surinkti taškai

- 1 tšk. 1. Kaip vadinama migracijos rūšis juodos spalvos rodyklėmis pavaizduota žemėlapyje?
_____
- 1 tšk. 2. Kaip vadinama migracijos rūšis žalios spalvos rodyklėmis pavaizduota žemėlapyje?
_____
3. Atsakyk į klausimus:
- 1 tšk. a) Kaip vadinama migracijos rūšis mėlynos spalvos rodyklėmis pavaizduota žemėlapyje?
_____
- 2 tšk. b) Paaiškink abiejų žemėlapyje pavaizduotų šios migracijos kryptių priežastį:
1962 m. _____
_____
- 1990–1992 m. _____
_____
- 1 tšk. 4. Atsakyk į klausimus:
- a) Kaip vadinama migracijos rūšis raudonos spalvos rodyklėmis pavaizduota žemėlapyje?
_____

- 3 tšk. b) Paaiškink žemėlapyje pavaizduotą migracijos iš vienos Afrikos šalies į kaimyninę priežastį, įvardyk abejas šalis ir regioną, iš kurio 2004–2007 m. vyko ši migracija:
migracijos priežastis _____
šalys _____
emigracijos regionas _____
- 1 tšk. c) Pažymėk žemėlapyje 2011 m. buvusias ypač aktualias šios migracijos rūšies kryptis.
- 1 tšk. 5. Įvardyk viena iš šalių, kurioje imigrantų skaičius sudaro daugiau kaip pusę visų šalies gyventojų _____
6. Atsakyk į klausimus:
- 1 tšk. a) Įvardyk šalį, kurioje apie trečdalį BVP sudaro emigrantų pervedimai _____
- 1 tšk. b) Iš kurios šalies gaunama didžioji šių pervedimų dalis? _____
- 3 tšk. 7. Įvardyk tris emigracijos neigiamus padarinius šaliai, iš kurios emigruojama:
1) – _____
2) – _____
3) – _____
- 3 tšk. 8. Įvardyk tris emigracijos teigiamus padarinius šaliai, iš kurios emigruojama:
1) – _____
2) – _____
3) – _____

Surinkti
taškai**3 užduotis****Šalių lyginimas****18 taškų**

Šalis	Gimstamumas/ Mirtingumas	Tautinė sudėtis	Religinė sudėtis	ŽSRI
Bangladešas	23/6	98% –	90% –	
Omanas		80% –	75% –	
Afganistanas		42%–27% –	80%–20% –	
Singapūras		77% –	42% –	
Indonezija		41% –	86% –	

- 3 tšk.** 1. Į lentelės antrąją skiltį įrašyk kiekvienos šalies atitinkamus gimstamumo ir mirtingumo rodiklius:
8/3, 18/6, 24/3, 40/15
- 5 tšk.** 2. Į lentelės trečiąją skiltį prie procentų dalies įrašyk kiekvienoje šalyje vyraujančią tautą.
- 5 tšk.** 3. Į lentelės ketvirtąją skiltį prie procentų dalies įrašyk kiekvienos šalies gyventojų priklausymą tam tikrai religijai (Afganistanui ir Omanui nurodyk islamo atmainą).
- 5 tšk.** 4. Į lentelės penktąją skiltį įrašyk kiekvienai šaliai atitinkantį ŽSRI rodiklį:
0,866 / 0,705 / 0,617 / 0,500 / 0,398

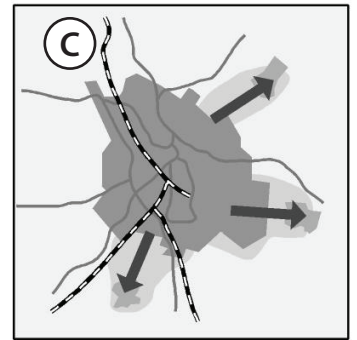
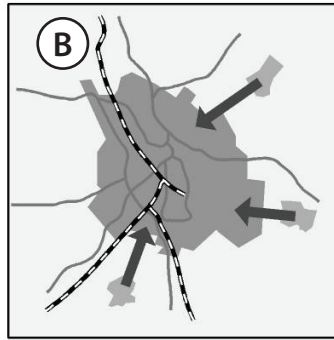
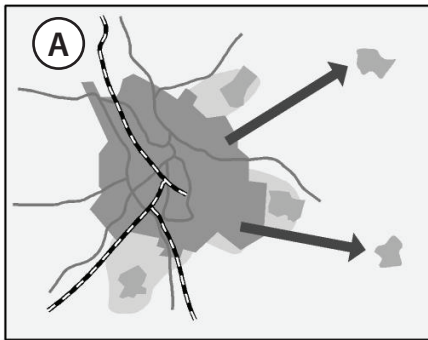
Surinkti
taškai

4 užduotis

Urbanizacijos procesai

11 taškų

3 tšk. 1. Vienu žodžiu įvardyk A–C schemose pavaizduotus gyventojų judėjimo procesus:

1 tšk. 2. Atsakyk į klausimus:

a) Nurodyk pasaulio regioną, kuriam dabar labiausiai būdingas B procesas.

---

3 tšk. b) Įvardyk tris (3) šio proceso priežastis:

1) _____

2) _____

3) _____

1 tšk. 3. Kuriame pasaulio regione XXI a. ypač intensyvus C procesas?

---

4. Atsakyk į klausimus:

1 tšk. a) Kurioje pasaulio šalyje prasidėjo A procesas?

---

2 tšk. b) Nurodyk du šio proceso neigiamus padarinius:

1) _____

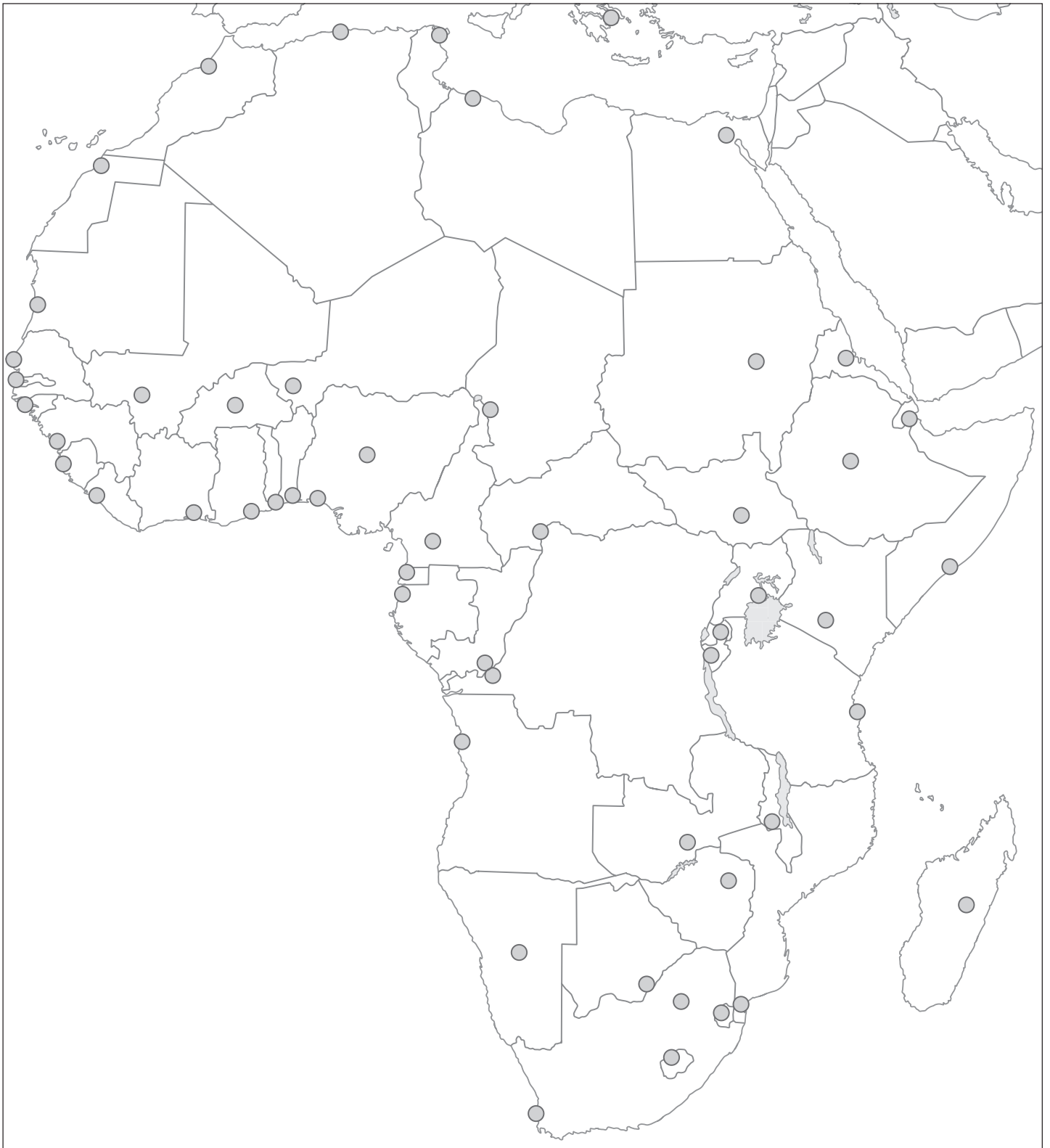
2) _____

5 užduotis   Naftos gavyba ir ekonominė gerovė Afrikoje   14 taškų Surinkti
taškai

1 tšk.	1. Žemėlapyje (9 psl.) ženklų xxx pažymėk šalį, kuriai pastaruosius 20–30 metų tenka pirmoji vieta Afrikoje pagal naftos gavybą. Įvardyk šią šalį _____
3 tšk.	2. Žemėlapyje (9 psl.) ženklų xx pažymėk 3 Afrikos šalis, pastaruojų metu išgaunančias 90–110 mln. t naftos per metus. Įvardyk šias šalis: _____
4 tšk.	3. Žemėlapyje (9 psl.) ženklų x pažymėk dar 4 Afrikos šalis, pastaruojų metus išgaunančias daugiau kaip 10 mln. t naftos per metus. Įvardykite šias šalis: _____
	4. Atsakyk į klausimus:
1 tšk.	a) Kuri iš naftą išgaunančių ir eksportuojančių Afrikos šalių pastaruojų metu pirmauja pagal BVP/1 gyv. rodiklį (2011 m. –19 300 JAV dol.) _____
1 tšk.	b) Kodėl pagal ŽSRI rodiklį (0,537) ši šalis ženkliai nusileidžia keliolikai kitų Afrikos šalių? _____
2 tšk.	5. Pažymėk žemėlapyje (<i>paryškink puansonus*</i>) dvi didžiausias Afrikos aglomeracijas ir greta įrašyk jų pavadinimus.
1 tšk.	6. Pažymėk žemėlapyje Afrikos miestą (<i>apvesk puansoną*</i>), kuris pastaruosius 3–4 metus yra pripažintas kaip brangiausias pasaulio miestas. Greta parašyk jo pavadinimą.
1 tšk.	7. Pažymėk žemėlapyje svarbiausią Afrikos globalųjį miestą. Jis yra vienintelis žemyne, priklausantis <i>alpha</i> miestų kategorijai. Įrašyk šio miesto pavadinimą.

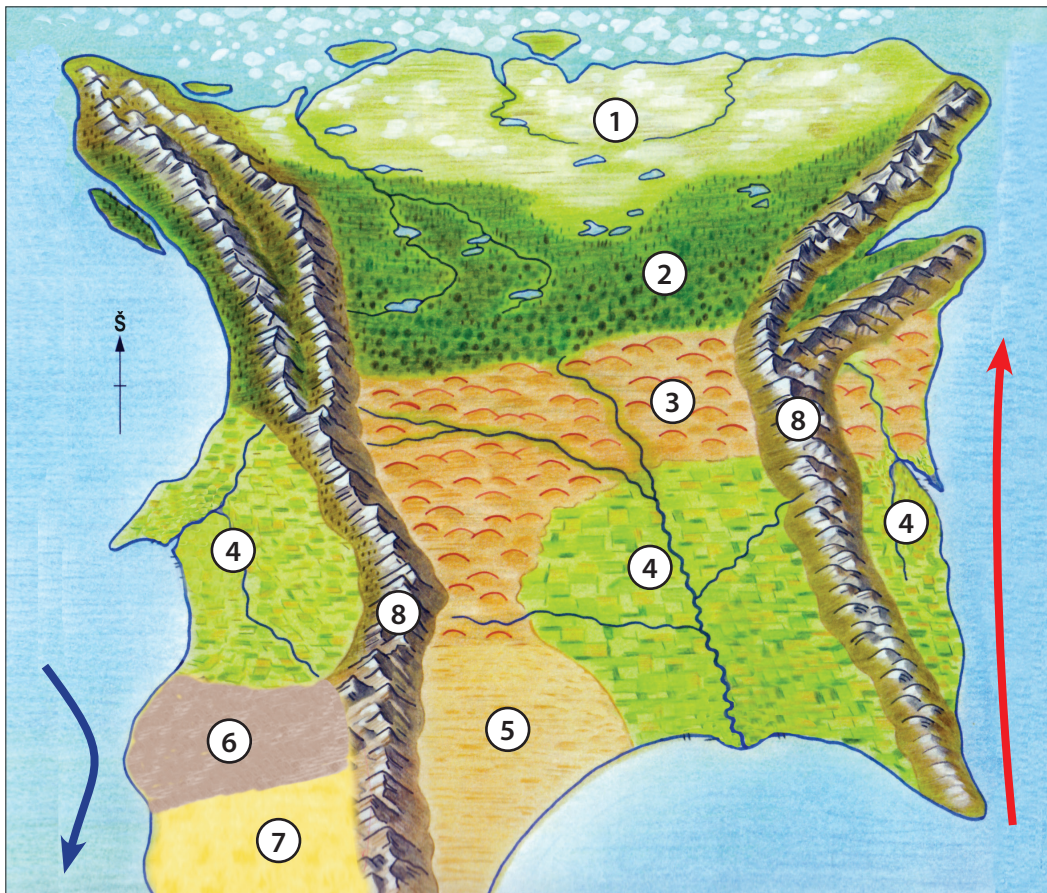
* *puansonas* – ženklas, žymintis miesto vietą žemėlapyje.

6 užduotis

Gyventojų tankumas

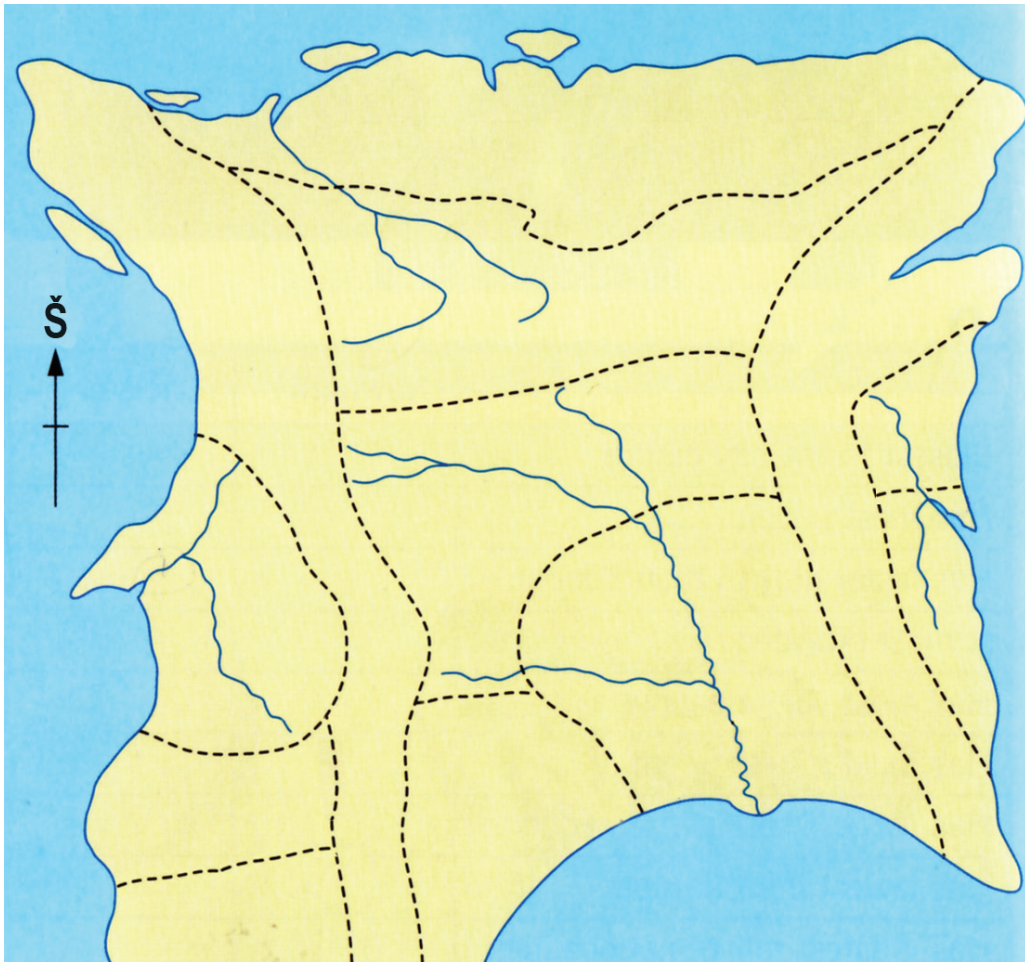
18 taškų

	tundra		plačialapiai miškai		dykumos
	taiga		vertikalaus zoniškumo sritys		stepės
	mišrieji miškai		kietalapiai miškai ir krūmynai		

Surinkti taškai

- 6 tšk.** 1. Naudokis pramanytos sausumos piešiniu ir jo legenda. Kontūriniame šitos teritorijos žemėlapyje (11 psl.) pažymėk didelio, vidutinio ir mažo gyventojų tankumo sritis. Nepamiršk, kad turi apgyvendinti visas sritis ir būtinai užpildyti kontūrinio žemėlapio legendą.
- 8 tšk.** 2. Kiekvienai sričiai, pažymėtai skaičiais spalvotame piešinyje, nurodyk lentelėje (11 psl.) po du veiksnius, lemiančius būtent tokį kiekvienos srities gyventojų tankumą.
- 4 tšk.** 3. Kontūriniame žemėlapyje (11 psl.) apskritimėliais pažymėk 4 miestus, kurie, atsižvelgiant į geografinę padėtį ir gamtines sąlygas, gali tapti didmiesčiais.

didelis gyv. tankumas
  vidutinis gyv. tankumas
  mažas gyv. tankumas

	Veiksny	Veiksny
1		
2		
3		
4		
5		
6		
7		
8		